

2. Europejski program wierceń w lądolodzie antarktycznym (European Programme on Ice Coring in Antarctica – EPICA). Projekt ten został już uprzednio przedyskutowany i przyjęty w czasie pierwszego posiedzenia Europejskiego Forum Polarnego (European Polar Forum – EPF) Europejskiej Fundacji Naukowej (ESF), które odbyło się w Granadzie (Hiszpania) w 1993 r. Zakłada on wykonanie rdzeniowanych głębokich otworów wiertniczych w lądolodzie Antarktydy Wschodniej;

3. Ocean Arktyczny (The Arctic Ocean). Projekt ten daje szerokie pole do współpracy wielu krajów europejskich w obszarze Oceanu Arktycznego, uwzględniając zarówno problematykę oceanologii i oceanobiologii, jak też geologii i geofizyki morza i obrzeży Oceanu Arktycznego oraz strefy oddziaływania ocean (morze)/ład. W tym zakresie przewidywana jest współpraca z już realizowanymi projektami IASC, takimi jak ISIRA (International Science Initiative in the Russian Arctic), oraz pracami grup roboczych „Geologia Morza”, „Geofizyka” i „Glaciologia Arktyczna” IASC;

4. Dno głębokiego oceanu jako zmieniające się środowisko (The Deep Ocean Floor as a Changing Environment). Badania dna głębokiego oceanu w aspekcie zmian jego środowiska dotyczą całego oceanu światowego. Przewiduje się tutaj badania sedimentologiczne, biologiczne, oceanologiczne, pobieranie rdzeni osadu dennego dla określenia tempa jego depozycji i chronostratygrafii i in. Będzie to europejski element w procesie poznawania dna oceanów;

5. Różnorodność biologiczna (Biodiversity). Program ten dotyczy różnorodności i zmienności biosfery, w tym przypadku w morzach i oceanach polarnych oraz przyległych obszarach lądowych. Delegacja polska przygotowała wspólne stanowisko, uwzględniając stan obecny i możliwy zakres polskich badań naukowych w ramach „Grand Challenges”, które na forum konferencji przedstawił prof. K. Birkenmajer. Nauka polska ma możliwość uczestniczenia w trzech spośród pięciu powyższych programów strategicznych: 1, 3 i 5.

Halina Giżejewska

Instytut Geofizyki PAN

Zakład Badań Polarnych i Morskich

01-452 Warszawa, ul. Księcia Janusza 64

**XXI SYMPOZJUM POLARNE
„60 LAT POLSKICH BADAŃ SPITSBERGENU”
WARSZAWA, 23–24 WRZEŚNIA 1994**

23 i 24 września w reprezentacyjnych salach Pałacu Staszica odbyło się kolejne, XXI już Sympozjum Polarne, którego hasłem przewodnim było „60 lat polskich badań Spitsbergenu”. Organizacji tego Sympozjum podjęli się pra-

cownicy Zakładu Badań Polarnych i Morskich Instytutu Geofizyki PAN. Współorganizatorami i sponsorami byli: Klub Polarny przy Polskim Towarzystwie Geograficznym oraz Komitet Badań Polarnych przy Prezydium PAN. W symposium wzięło udział ponad 200 osób, w tym goście zagraniczni z Anglii, Argentyny, Czech, Kanady, Norwegii, RFN i Rosji. Zgłosili się także przedstawiciele prasy, radia i telewizji.

Ceremonii otwarcia Sympozjum dopełnili prof. Aleksander Guterch i dr S. Maciej Zalewski. Na sesji plenarnej „Historię polskich badań polarnych na Spitsbergenie” przedstawił prof. Krzysztof Birkenmajer, zaś „Wspomnieniami z wyprawy w 1934 r. do Ziemi Wedela Jarlsberga na Spitsbergenie” podzielił się z zebranymi nestor polskich badaczy polarnych prof. Stanisław Siedlecki. Obrady sesji plenarnej zakończyło otwarcie, z udziałem władz International Glaciological Society, Polskiego Oddziału Międzynarodowego Towarzystwa Glacjologicznego. Dalsze, dwudniowe prace były prowadzone w trzech sekcjach. Obradom sekcji nauk o Ziemi przewodniczyli prof. Krzysztof Birkenmajer i dr Stanisław Rudowski, sekcji nauk biologicznych prof. Stanisław Rakusa-Suszczewski i prof. Maria Olech, zaś sekcji varia dr S. Maciej Zalewski. W sali im. Staszica uczestnicy Sympozjum mogli zapoznać się z posterami. Ogółem podczas trwania XXI Sympozjum Polarnego wygłoszono blisko 60 referatów i komunikatów z zakresu geologii, paleobiologii, geofizyki, geomorfologii, geologii czwartorzędu, gleboznawstwa, geografii fizycznej, hydrologii, glacjologii, meteorologii i klimatologii, biologii i varia. Pełne teksty wystąpień opublikowane zostały w tomie XXI Polar Symposium „60 years of Polish Research of Spitsbergen”, Warszawa, 1994, 371 str.

Pierwszy dzień Sympozjum Polarnego zamknęło tradycyjne już spotkanie towarzyskie. Miało okazję spotkać się na nim i snuć wspomnienia kilka pokoleń polskich polarników, nie tylko ze środowisk naukowych, ale wszystkich grup zawodowych, jakie przewinęły się przez lata obecności Polaków w rejonach polarnych.

W drugim dniu, na zakończenie XXI Sympozjum Polarnego odbyło się walne zebranie Klubu Polarnego. Zasadniczą jego częścią było sprawozdanie ustępującego Zarządu i udzielenie temu Zarządowi absolutorium. Wybory zakończyły się ponowną elekcją przewodniczącego – Kazimierza Pękali (Lublin), wiceprzewodniczącego – Dariusza Boguckiego (Gdańsk), sekretarza – Janiny Repelewskiej-Pękałowej (Lublin), sekretarza – Jana Redera (Lublin) oraz członków: Jacka Machowskiego (Warszawa), Marty Stańkowskiej-Radziun (Szczecin) i Bohdana Czarneckiego (Łódź). Podczas walnego zebrania przyjęto także do Klubu 23 nowych członków, natomiast decyzję o tym, gdzie odbędzie się następne symposium, z różnych względów, odłożono na później.